

Пятрусь Броўка

Будзем сеяць, беларусы!

Хутка вызваляцца гоні
З-пад уціску, з-пад прымусу,
Будзем сеяць, беларусы,
На ўсход сонца чыстым зернем...
Смерць на захад мы павернем!

Мы вясну сваю спаткаем, —
Дождж праменны зацярусіць...
Будзем сеяць, беларусы!
Прыйдзе рунь да нас з расою,
А на захад — смерць з касою.

Зацвітуць ля новай хаты
Зноўку яблыні і грушы.
Будзем сеяць, беларусы!
Закуваюць нам зязюлі,
Пахаваюць катаў кулі.

Стане поле каласіцца,
Ляжа шоўкавым абрусам,
Будзем сеяць, беларусы!
Закрасуе буйна збожжа.
Нас ніхто скарыць не зможа!

Александрына

Мне не забыцца песні той даўняе вясны:
- На Мурамскай дарожцы стаялі тры сасны...

Хадзілі мы, спявалі, і з песняй ты цвіла.
Александрына, помніш, якою ты была?

Цяпер магу прызнацца, тады пачаў кахаць,
Цябе з ніякай кветкай не мог я параўнаць.

Сказаць, што васілечак, дык фарба ў ім адна,
Сказаць, што ты лілея, - сцюдзёная ж яна.

Сказаць, што ты званочак... Ды ўсіх жа мала іх!..
Такою ты здалася ў семнаццаць год маіх.

Мінула часу многа. Мне навявалі сны,
Як дзесьці на дарожцы стаялі тры сасны.

Прайшлі вясна, і лета, і восень, і зіма...
Александрына, дзе ты? Шукаю я - няма...

Надзя-Надзеяка

Плача сірочая ў лесе жалейка...
Сціхла ты,
Змоўкла, наша Надзейка.
Хто ж гэта думаў, як давялося:
Вочы закрыла хмурая восень,
Выцвілі косы,
Шчокі запалі,
Рукі завялі.

— Надзя! Надзейка!..— плача жалейка.—
Болей рукам тваім
Жыта не жаці,
Жыта не жаці,
Снапоў не вязаці.—
Трэцюю ночку вісне дзяўчына
На белай бярозе ля роднай хаціны.
Горачка-гора сэрца скавала,
Што ж ты, бярозанька, не ўратавала?

З лісцем пажоўклым горкія слёзы
Падаюць, сыплюцца з белай бярозы:
— Добрыя людзі, жальбу здыміце,
Лепей мяне вы, бярозу, спіліце.
Гэтую дзеўчыну знала я дзіцем...—
Жоўтыя пясочак.
Зялёныя вяночак.
Сінія вочкі,
Што васілечкі.

Буйныя ветры, лютыя буры...
Ходзіць па лесе хлопец пануры.
— Надзя! Надзейка!..— плача жалейка.
З лісцем пажоўклым горкія слёзы
Падаюць, сыплюцца з белай бярозы:
— Хлопец-юначка, смутныя вочы,
Зрэж мяне, белую, цёмную ноччу,—
Цяжка стаяць мне з горам дзявочым.

Помню я смех ваш,
Гулі-гулянкi,
Песні-вяснянкі
Аж да світанку.

Хлопец жалобу носіць на полі.
Ён у бярозы пытаецца з болем:
— Што ж не схавала ты любую голлем?
— Надзя! Надзейка!..— плача жалейка.

З лісцем пажоўклым горкія слёзы
Падаюць, сыплюцца з белай бярозы:
— Як наляцела цемра-навала,
Змеі напалі, джалілі джалам.
Дымам дыхнулі,— чорнай я стала,
З крыкам і тлумама,
Гвалтам і глумама
Красу загубілі,
Дзяўчыну забілі.
Ходзіць па лесе, пушчах, дубровах
Хлопец разгнэваны, хлопец суровы:
— Скора вярнуся
Разам з сябрамі,
Грукнем маланкамі
Ды перунамі,
Выпечам змеяў жалезам калёным,
Неба ачысцім, хмары разгонім,
Дзеўчыну ўславім,
Голле расправім,
Травы абсыплем чыстай слязою,
Чыстай слязою,
Быццам расою.
Надзя! Надзейка!..— кліча жалейка.

Родныя словы

Яны даспадобы мне, хай і старыя,
Не толькі ў гучанні хвалюючы змест.
Як многа гавораць мне назвы такія —
Мінск,
Пінск,
Брэст.

Калі паразважыш, няцяжка дазнацца,
Бо сведчаць на ўсю неабсяжную шыр,
Што продкі любілі спакойную працу —
Шклоў,
Клецк,
Мір.

А вораг находзіў,— бязлітасна білі,
Трываць не хацелі абразы і слёз,
І разам з Бярозаю катаў тапілі —
Пціч,
Друць,
Сож.

Дзяды і бацькі нашу мову стваралі,

Каб звонка звінела, была, як агонь.
У сёлаў імёны, як гукі цымбалаў,—
Блонь,
Струнь,
Звонь!

Надыход восені

Вось і лета сышло,
Адспявалі калоссі,
Цяжка нам заўважаць,
Як з'яўляецца восень.

Непрыкметна зусім —
Прыплыве павуцінкай,
Гляне жоўтым лістком
З-пад зялёнай хусцінкі.

Усплыве туманом
Над рачулкаю соннай,
Устрывожыць дымком
З пахам бульбы пячонай.

Зачаруе агнём
Маладзенькай рабіны,
На адлёце крылом
Памахае бусліным.

А пасля,
А пасля
Ліст апошні сарвецца...
Ды не знаю, чаму
Ты мне, восень, па сэрцу!

А ты ідзі...

Дарог у свеце вельмі многа,
А ты між іх сваю знайдзі,
Няхай далёкая дарога,
А ты ідзі,
А ты ідзі...

Няхай цябе віхор збівае,
Няхай трывожна даль гудзіць,
Няхай сцяжынку замятае,
А ты ідзі,
А ты ідзі...

Няхай звісаюць цемрай ночы,
А ты на зорку ўдаль глядзі,
Няхай пясок і золь у вочы,
А ты ідзі,
А ты ідзі...

Няхай, абы ты верыў прагна,
Няхай жуда, няхай адзін,
Няхай каменне, твань і багна...
А ты ідзі,
А ты ідзі...